Ποιος δολοφόνησε τη Ρόζα;

του Χάρη Παπαδόπουλου

Οι μύθοι είναι βολικό υλικό. Ιδιαίτερα στην Ιστορία ο μύθος μπορεί να γίνει η πιο εύπλαστη πρώτη ύλη και να ταιριάξει μια χαρά στις σκοπιμότητες του σήμερα. Και οι πολιτικοί και ιστορικοί που έχουν ταχθεί με το στρατόπεδο των εκμεταλλευτών χρησιμοποιούν πολύ συχνά το καταφύγιο του μύθου.

Αντίθετα η θέση πως «τα γεγονότα είναι πεισματάρικα» υπήρξε αγαπημένη κατακλείδα του Λένιν. Τα πραγματικά περιστατικά σε ξεβολεύουν. Απαιτούν κόπο για να τα ελέγξεις και πρωτότυπη σκέψη ώστε να τα εξηγήσεις. Η Ιστορία δεν είναι αφήγηση επεισοδίων που έχουν χάσει κάθε αξία για το παρόν. Η Ιστορία είναι η καταγραφή της πάλης των ανθρώπων για να αλλάξουν τη ζωή τους ή να αντισταθούν σ’ αυτή την αλλαγή. Σου διδάσκει να σκέφτεσαι και να παλεύεις, αποφεύγοντας τα λάθη των πιο παλιών. Βέβαια, με την προϋπόθεση πως βρίσκεσαι στο στρατόπεδο των καταπιεσμένων.

Αν πάλι έχεις ενταχθεί στο αντίπαλο στρατόπεδο, η επιστήμη της Ιστορίας σου επιφυλάσσει ένα μάθημα μοναδικής αξίας: Η πάλη σου είναι καταδικασμένη στην αποτυχία και τη λήθη. Όσες μάχες και αν κερδίσεις κατά των ταπεινών, στο τέλος θα χάσεις κατά κράτος τον πόλεμο. Όπως τον έχασαν, πριν από σένα, χωροδεσπότες και δουλοκτήτες, πατρίκιοι και κραταιοί αυτοκράτορες.

Νόσκε, πολιτικός προϊστάμενος των δολοφόνων της Ρόζας. Είχε δηλώσει “κάποιος πρέπει να κάνει το μαντρόσκυλο”, τις μέρες της σφαγής του Σπάρτακου.

Ποιος διέταξε τη δολοφονία της Ρόζας;

Ο ισχυρισμός πως για τη δολοφονία της Ρόζας Λούξεμπουργκ (και του Καρλ Λήμπκνεχτ) ευθύνονται μονάχα κάποιοι ακροδεξιοί που εκμεταλλεύτηκαν την γενική αναμπουμπούλα, ενώ καμιά απολύτως εμπλοκή δεν είχε το SPD, το σοσιαλδημοκρατικό κόμμα που κυβερνούσε τον Γενάρη 1919 τη Γερμανία, είναι εξαιρετικά εξυπηρετικός. Ανοίγει διάπλατα το δρόμο στη θεωρία πως τον φασισμό και την ακροδεξιά μπορεί να τους σταματήσει ένα «δημοκρατικό τόξο» που να περιλαμβάνει τους πάντες εκτός από τους ανοιχτά φασίστες. Πως τάχα μπορείς να παλέψεις το φασισμό χωρίς να χρειαστεί να μετακινηθείς ρούπι από το έδαφος της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας. Και πως μάλιστα, όταν αυτός ο βολικός κανόνας παραβιάζεται, όταν η πάλη των ταπεινών αμφισβητεί το σύστημα, τότε λαμβάνουν χώρα τραγωδίες. Όπως η συντριβή της λεγόμενης «εξέγερσης του Σπάρτακου» στο Βερολίνο το 1919. Και η φρικτή δολοφονία των ηγετών του, της Ρόζας και του Καρλ.

Δυστυχώς όμως, για τους κατασκευαστές αυτού του μύθου η πραγματικότητα αποδεικνύεται σκληρό καρύδι.

Στην «Εφημερίδα των Συντακτών της 27 Γενάρη, ένας καθηγητής Ιστορίας, ο κ. Στέφαν Μπέρκερ, διευθυντής του Ινστιτούτου για τα Κοινωνικά Κινήματα του Πανεπιστημίου του Μπόχουμ, αναλαμβάνει να στηρίξει το παραμύθι. Η συνέντευξή του (δόθηκε στην ιταλική δεξιά εφημερίδα «Κορριέρε ντελλα Σέρα» και αναπαράχθηκε από την ελληνική εφημερίδα στην περισπούδαστη στήλη του Θανάση Γιαλκέτση) έχει τίτλο «Ο τρίτος δρόμος της Ρόζας». Στη συνέντευξή του ο κ. καθηγητής δεν τσιγκουνεύεται τα θαυμαστικά σχόλια για την ευφυΐα και την προσωπικότητα της Ρόζας. Ακόμη προσπαθεί να μεγεθύνει τις διαφωνίες της με τον Λένιν για το επαναστατικό κόμμα και να τονίσει με έμφαση πως η Ρόζα διαφωνούσε κάθετα με την εξέγερση του Γενάρη 1919. Μέχρι εδώ η ερμηνεία του κ. καθηγητή θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μια «απόχρωση» των πραγματικών γεγονότων, που όμως δεν εγκαταλείπει εντελώς την πραγματικότητα, απλώς τη φωτίζει «διαφορετικά». Αλλά το εξοργιστικό είναι ο ισχυρισμός του πως το γερμανικό σοσιαλδημοκρατικό κόμμα δεν είχε καμία ευθύνη για το φόνο της Ρόζας.

Αντιγράφουμε το σχετικό απόσπασμα της συνέντευξης:

● Πρόσφατα έγινε ξανά λόγος για μια άμεση ευθύνη των σοσιαλδημοκρατών ηγετών για τη δολοφονία της Ρόζας Λούξεμπουργκ. Πρόκειται για τεκμηριωμένη κατηγορία;

«Η εφημερίδα Frankfurter Allgemeine Zeitung προέβαλε ξανά τις παλιές «αποκαλύψεις» του Βάλντεμαρ Παμπστ, από την εποχή των αυτοκρατορικών ένοπλων δυνάμεων, σύμφωνα με τον οποίο η πλειοψηφία της ηγετικής ομάδας του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος γύρω από τον Εμπερτ είχε ζητήσει τη δολοφονία της Λούξεμπουργκ. Θεωρώ ότι οι ισχυρισμοί του δεν είναι αξιόπιστοι.

Ο Παμπστ αγωνιζόταν στους κόλπους της Ακρας Δεξιάς στη

διάρκεια της Βαϊμάρης και είχε σοβαρούς λόγους να αποσπάσει την προσοχή από τις άμεσες ευθύνες του για τις δολοφονίες.

Αναμφίβολα η σοσιαλδημοκρατική πλειοψηφία δεν έκλαψε πολύ για τη δολοφονία της Λούξεμπουργκ και του Λίμπκνεχτ, αλλά δεν πιστεύω ότι αυτή έδωσε την εντολή.

Αντίθετα, είναι αναμφίβολη η αντίθεση της Ρόζας Λούξεμπουργκ στην εξέγερση του Βερολίνου, την οποία θεωρούσε αβάσιμα φιλόδοξη και καταδικασμένη σε αποτυχία».

Τάγματα εφόδου (Freikorps) στους δρόμους του Βερολίνου, 1919

Και ποιος έφερε τους ακροδεξιούς στο Βερολίνο; Ποιος τους κατεύθυνε ενάντια στην επαναστατική Αριστερά; Ποιος ήταν ο άμεσος προϊστάμενος των δολοφόνων της Ρόζας;

Το 1919 η κυβέρνηση της Γερμανίας ελεγχόταν από τους σοσιαλδημοκράτες. Ταυτόχρονα, η συντριπτική πλειοψηφία της εργατικής τάξης της χώρας, οργανωμένη στα συμβούλια εργατών και στρατιωτών, εμπιστευόταν απόλυτα την «σοσιαλδημοκρατική

πλειοψηφία» όπως την αποκαλεί ο κ. Μπέργκερ. Και κάτι παραπάνω: Η γερμανική εργατική τάξη ήταν εκείνη τη στιγμή η μοναδική ένοπλη τάξη στη χώρα. Οι στρατιωτικές μονάδες κατέρρεαν με ταχείς ρυθμούς, ως αποτέλεσμα της επανάστασης που γκρέμισε τον Κάϊζερ τον Νοέμβρη του 1918.

Και ενώ η εργατική τάξη σε τεράστιους αριθμούς εμπιστευόταν την προσωρινή κυβέρνηση των σοσιαλδημοκρατών, η κυβέρνηση δεν είχε καμία απολύτως διάθεση να στηριχτεί στα συμβούλια εργατών και στρατιωτών. Το SPD επιχείρησε να ξεφορτωθεί πρώτα την επαναστατική Αριστερά. Και χρησιμοποίησε γι αυτό κυρίως τις πιο αντιδραστικές στρατιωτικές μονάδες, τα περίφημα Freikorps («ελεύθερα σώματα») που τα αποτελούσαν στρατιωτικοί αποφασισμένοι για κάθε έγκλημα προκειμένου να πολεμήσουν τον κομμουνισμό. Ορισμένες μονάδες Freikorps θα χρησιμοποιήσουν για πρώτη φορά ως σύμβολο τον αγκυλωτό σταυρό. Αρκετοί από τα μέλη τους θα στελεχώσουν αργότερα το κόμμα του Χίτλερ.

Ο «Σπάρτακος» ήταν η κυριότερη επαναστατική οργάνωση, με ηγέτες τη Ρόζα Λούξεμπουργκ και τον Καρλ Λήμπκνεχτ. Ιδρύθηκε μέσα στον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο, από εκείνα τα στελέχη της σοσιαλδημοκρατίας που αρνιόντουσαν την συμμετοχή στην «εθνική προσπάθεια» της Γερμανίας και προπαγάνδιζαν με πάθος ενάντια στον πόλεμο. Σύνθημά τους: «ο εχθρός είναι στην ίδια μας τη χώρα». Όλη η ηγεσία του Σπάρτακου βρέθηκε γρήγορα στη φυλακή. Απελευθερώθηκε από τους επαναστατημένους εργάτες και στρατιώτες τον Νοέμβρη 1918 με την κατάρρευση της μοναρχίας.

Ο Σπάρτακος και άλλες ομάδες ίδρυσαν το Κομμουνιστικό Κόμμα Γερμανίας στις αρχές Γενάρη 1919. Το κόμμα αποτελούσε ανερχόμενη δύναμη, ιδιαίτερα μέσα στην εργατική τάξη του Βερολίνου και της Βρέμης. Αλλά είχε πολύ δουλειά ακόμη, έστω και για να αποκτήσει τοπικές οργανώσεις σε σημαντικές πόλεις.

Στο Βερολίνο διοικητής της Αστυνομίας είχε αναλάβει ένας αριστερός εργάτης, ο Άϊχορν, διορισμένος από τα εργατικά συμβούλια της πόλης. Ο Άϊχορν δεν ήταν Σπαρτακιστής, αλλά έδιωξε τη μισή αστυνομική δύναμη και προσέλαβε εργάτες στη

θέση τους. Η βερολινέζικη αστυνομία επί δύο μήνες στήριζε κάθε εργατική κινητοποίηση και τσάκιζε τις προκλήσεις της ακροδεξιάς.

Η κυβέρνηση του SPD απαίτησε την παραίτηση του Άιχορν. Στη θέση του διόρισε τον Ερνστ. Ο κύριος αυτός, ένα μόλις χρόνο μετά, θα στηρίξει με πάθος το πραξικόπημα Καπ της άκρας Δεξιάς ενάντια στους Σοσιαλδημοκράτες.

Ο Άϊχορν απάντησε πως τα εργατικά συμβούλια τον διόρισαν και μόνο αυτά μπορούν να τον καθαιρέσουν. Αυτό το αδιέξοδο η κυβέρνηση μπορούσε να το λύσει εύκολα: Κερδίζοντας μια απόφαση καθαίρεσης που, ακόμη και στο Βερολίνο, μπορούσε πολύ εύκολα να την πετύχει από τα εργατικά συμβούλια.

Αλλά η κυβέρνηση έψαχνε ευκαιρία να κόψει το κεφάλι των επαναστατών. Κάλεσε στο Βερολίνο όλες τις διαθέσιμες μονάδες των Freikorps, εξοπλισμένες με τανκς και φλογοβόλα. Στις ενθουσιώδεις διαδηλώσεις και καταλήψεις κτιρίων υπέρ του Άϊχορν θα επιτεθεί με λύσσα το κατακάθι της ακροδεξιάς και του μιλιταρισμού. Στις ολιγοήμερες μάχες του Βερολίνου, 150 Σπαρτακιστές θα πέσουν νεκροί. Η υποτιθέμενη «εξέγερση του Σπάρτακου» ήταν μεθοδευμένη προβοκάτσια.

Friedrich Ebert, ηγέτης του SPD: “Μισώ την επανάσταση σαν αμαρτία”

Το SPD «δεν έκλαψε πολύ» για τη Ρόζα

Στην πραγματικότητα το SPD ενορχήστρωσε τη δολοφονία. Στο Βερολίνο και όλη τη Γερμανία κυκλοφορούσαν τον Δεκέμβρη και τον Γενάρη άπειρες προκηρύξεις που ζητούσαν τα κεφάλια της

Ρόζας και του Καρλ. Οι εφημερίδες του SPD ήταν πρωταγωνιστές της αντικομμουνιστικής υστερίας, μαζί με όλη την καλή κοινωνία του Βερολίνου. Λίγο πριν τη δολοφονία η κεντρική εφημερίδα του SPD η Φορβέρτς θα δημοσιεύσει ένα ποίημα που θα ζητά να προστεθούν στον κατάλογο των νεκρών εργατών και οι δύο κομμουνιστές ηγέτες.

Όσο για την επόμενη της δολοφονίας, στις 16 Γενάρη, πάλι η Φορβέρτς είναι η πρώτη που θα αναγγείλει την είδηση γράφοντας πως ο Λήμπκνεχτ εκτελέστηκε ενώ προσπαθούσε να δραπετεύσει, ενώ η Ρόζα δήθεν λυντσαρίστηκε από τα πλήθη.

Οι πραγματικές λεπτομέρειες της δολοφονίας θα αποκαλυφθούν τις επόμενες μέρες στην εφημερίδα του Κομμουνιστικού Κόμματος. Οι δολοφόνοι του Καρλ δεν θα διωχτούν ποτέ. Από τους δολοφόνους της Ρόζας θα καταδικαστεί μόνο ο λοχαγός που πέταξε το πτώμα της σε ένα κανάλι σε τετράμηνη φυλάκιση για «εγκατάλειψη πτώματος». Επίσης, ο στρατιώτης που άνοιξε πρώτος το κρανίο της με τον υποκόπανο θα δικαστεί σε δίχρονη φυλάκιση για «απόπειρα ανθρωποκτονίας». Θα διαφύγει όμως με κρατική μέριμνα στην Ολλανδία.

Ο λοχαγός Παμπστ που οργάνωσε τις δύο δολοφονίες και οι υπόλοιποι συνεργάτες του δεν ενοχλήθηκαν ποτέ, ούτε για τους τύπους.

Ο πολιτικός προϊστάμενος του Παμπστ, ο σοσιαλδημοκράτης υπουργός Ασφαλείας Νόσκε, καμάρωνε να περιγράφει τον εαυτό του εκείνες τις ημέρες ως «το κυνηγόσκυλο» που αντιμετώπισε την επανάσταση. Ενώ ο Έμπερτ, ο ηγέτης του κόμματος, δήλωνε λίγους μήνες πριν: «*Η επανάσταση είναι αναπόφευκτη! Όμως, δεν πρόκειται να την αφήσω να συμβεί! Τη μισώ σαν αμαρτία!*»

Αυτοί οι άνθρωποι προσκάλεσαν τους εκτελεστές στο Βερολίνο, τους καθοδήγησαν και μετά φρόντισαν επιμελώς για την ατιμωρησία τους.

Freikorps την περίοδο της εξέγερσης του Σπάρτακου

Συμπέρασμα:

Οι δικαιολογίες πως η ηγεσία της σοσιαλδημοκρατίας δεν ευθύνεται για τον θάνατο της Ρόζα έχουν την ίδια αξία με την θεωρία πως ο Χίτλερ δεν διέταξε ποτέ το Ολοκαύτωμα. Και οι δυο ισχυρισμοί στηρίζονται στο ότι δεν υπάρχει κάπου καταχωρημένη μια υπογραφή που να διατάσσει τις δολοφονίες.

Όμως οι βρωμερότερες εντολές δεν δίνονται ποτέ με γραπτά κείμενα και ντοκουμέντα. Και τα αθλιότερα εγκλήματα εκτελούνται μετά από στρογγυλεμένες νύξεις και προφορικούς υπαινιγμούς.

Η Ρόζα δολοφονήθηκε άγρια από τους πολιτικούς προγόνους εκείνων που σήμερα εγκωμιάζουν το μυαλό της, μόνο για να

πνίξουν ξανά το πνεύμα της στο βρώμικο κανάλι.